

EGYETÉRTÉS

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Beszélt- s kiadó-hivatal: Budapest IV. hímző-utca és kalap-utca sarkán 1. szám. Csak bérmentes levelek fogadtnak el. Kéziratok vissza nem küldetnek. Előfizetési díj: Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva: Egy évre 20.— Félévre 10.— Negyedévre 6.— Egy hóra 1.50 Egy szám 6 krajczár.

Hirdetések és nyilvántartás felvételnek áraszály szerinti a kiadó hivatalban: Budapest IV. hímző-utca és kalap-utca sarkán 1. sz. Hirdetések felvételnek a külföldön: Bécsben: Oppéik A.-nál, Stubenbastei Nr. 2. Moson Rudolfnál, Seilerstätte Nr. 2. Haasensteint és Voglernt, Wallstehgasse 10. Dunaújvárosban: Wollsch Nr. 12. Párisban: Hauss, Lafltte & Comp.-nál, Place de la Bourse. Frankfurtban: Dausse G. L. és társaság.

Hátrább az agarakkal!

Egy sajtóságios vád nyert ujabban közkeletet az egyesült ellenzék publicistikai zsibvásárán. A vád nem több és nem kevesebb, minthogy a kormánypart és a szélső baloldal titkos egyetértésben vannak egy a célra, mint az eszközökre nézve, oly messzikiható szövetséget kötöttek, melynek első sorban az egyedül üdvözítő egyesült ellenzéknek kell elpusztitania a föld színéről, a szent templomoknak sikeres eltávolítása után pedig az egész közjogi művet, azt a fennálló alkotmányt kell mindörökre a szelekbe szórnia. Igen, Tisza Kálmán és a szélsőbaloldal nem pusztán öntudatlanul, politikájuknak előre nem látott hatásai folytán dolgoznak egyik a másiknak kezére. Tisza Kálmán szándékosan játsza a választókerületeket a szélsőbaloldali birtokába és határozott számmal az oly politikát, mely a szélső baloldalt malmára hajtja a vizet, viszont a szélső baloldal a legnagyobb buzgalommal tesz Tisza Kálmánról oly szolgálókat, melyek az ő uralmát az egyesült ellenzék erény hőseinek veszedelmes támadásai ellenében biztosítsák. Forgatomban hozta ezt a vádat az egyesült ellenzéknek amaz elismert közlénye, mely épen unalmas hóbeszédességével, terjengő ügyfogyottságával igyekszik autentikus kifejezést adni pártja szemlének. Most a pártunk kisebb és nagyobb rendű tollasai ismétlik ezt a vadizű vádat azzal az ön-elégült megrögzöttséggel, a melylyel épen az együgyű ravaszság szokott ismételni ugyanegy furfangot, ha az egész világ nevetni tud is rajta. Ismétlik oly iskolázott összhanggal, hogy ha mindenki már csak nevet is rajtuk, ők önön maguknak talán már valóban elhitték ezt a példányszerű hazugságot.

Nos, mi sokáig hallgattunk. Saját olvasóinkat sokkal többre becsljük, hogy sem az ily vád ellenében komoly védelemre szálltunk volna. Egész Magyarországra, Kárpát havasaira, Adria hullámláira, Erdély meszes bérczeire és az őket összekapcsoló magas égboltra kelene csak hivatkozni, hogy visszhangoznak az összes magyar közvéleménynek kacagásait a legcsodálatosabb kuriozum fölött, mely a magyar politikai irodalom terén fekete nyomdafestékek napvilágot látott. Ha pedig az ősi latin szabályok „calumniare audacter semper aliquid haeret”, ezuttal mégis annyi eredménye volna, hogy az egyesült ellenzék tollas sajtói utóvégre saját patenthazugságukat el találják hinni, hát csak üdvözölnök őket nagy sikerükért. Oh ti hangzatos orakulumok az egyesült ellenzék vallásos szolgálataiban, ha úgy tetszik, higgyétek, hogy Tisza Kálmán, Prónay József, Móricz Pál és Csernátóy Lajos öntudatosan a szélső baloldal ügyét szolgálják és legyen ez a hitetek a ti égi üdvösségetek is, ha keservesen el kellene pusztulnotok a magyar politikai életnek földi világából! De azt képzelné az azt hirdetni, hogy mi a szélsőbaloldali hívei is ily hitben vagyunk

akár Tisza Kálmánról, a gondviselészerű miniszterrel, akár Prónay Józsefrel az ő kedves államtitkárról, akár a közönségszebb es. kir. kengyelutókról, mi őket barátainknak és ügyneiknek tartanók, az ilyen állítás az „Egyetértés” összes eddig megjelent számaiban tragikus zendülést képes előidézni. Jól halljuk, az előbbi évfolyamok bekötött példányából a lepréselt lapok viharos zúgását, mely elégtételt követel. Itt halljuk őket asztalunk mellett. Meg is kell most adnunk nekik az elégtételt. Ha az egyesült ellenzék tollforgatói most hazugságok taktikájával gondolnak sikert nyerni, csak sajnáljuk, hogy oly eselentül utánozzák Tisza Kálmán külömben is elhasznált módszerét. De hogyan gondolhatni, hogy mi is Tisza Kálmánal együtt a furfangos taktikai módszerek utjára jutottunk. Milyen nyomorúságos erőlködés egy-egy elvétett semmis szóból, egy-egy üres phrazisból, mely kormányparti beszédben vagy félhivatalos czikkben a szélsőbaloldali tendenciáinak jogosultságáról előfordul, azt bizonyítani, hogy ez pártunk érdekének, elveink elősegülésének tett szándékos szolgálat! Ha Tisza Kálmán és az ő szócsöveit százszor komolyabban százszor szembavehetőbb kirdetnek pártunk elveinek jogosultságát, ha ők szent esküt tennének is az ország függetlenségére, mi épen bizonyosak volnánk felőle, hogy új gonosz merénylertre készülnek az ország új ellen. Hogy Tisza Kálmán vagy Csernátóy hébekorba a függetlenségi eszmék platói tisztelőinek vallják magukat? Hát nem azért tanultuk-e őket egy jellemezni, mint a jezsuita ámitás nagymestereit? Kezdetül fogva az ő hirhedett taktikájukban legnagyobb hevínkkel nem a tartófi szenteskedést üldöztük-e, melynek minden szava ellentmond minden tetteinek? Mikor tettük ezt még? Biz az egyesült ellenzék erényhősei még jóval azután is tollal és szóval hirdették a nagy Tisza Kálmán honmentő diességét, elsősk a talpnalásnak minden virtuóz fogásaiban. Később megértük rá szerencsésen az időt, hogy az egyesült ellenzék szóról szóra a mi vádjainkat sajátította el, a mi kérélelben kritikai tisztúknak, és a mi hiven teljesített őrszolgálataink fegyvertárából kölönszózt el saját ripók testére az ellenzék küzdelem vértézetét. Egész hazafiai reputációját, pillanatnyi létjogosultságát az ország felvilágosított közvélemény előtt csak az adta meg neki, hogy mi velünk ő is küzdelemre szállt az áruló taktika ellen, mely elvek hamis czégre alatt mindig az elvek ellen cselekedett. Nemde úgy látták, hogy Tisza Kálmán, ki taktikával ígerte kivívni az országának minden jogos igényeit azzal az ő taktikájával csak feláldozta az ország még létező jogait is. Nemde az egyesült ellenzéknek is az volt harezkiáltása, hogy Tisza Kálmán kizárólag a bécsi udvar kívánságait szolgálja? Most hát hirtelen felfedezték-e azt, hogy Tisza Kálmán hirdettet taktikai terve a legkomolyabb államférfiúi tény volt,

Csernátóy és Móricz Pál mindig apostoli igazságot hirdettek, ők valóban csak régi elveiket szolgálják, a kormánynak minden ténye a mi elveinknek győzelmet biztosítja? Bizonyítsák be ezt nekünk és mi szó nélkül el fogunk először ismerni, hogy mi Tisza Kálmánban csalódtunk és őt Magyarországot legelőrelátóbb és leghazafiasabb államférfiúnak kell tartanunk. De hát az egyesült ellenzék tollforgatói micsoda beismerést kell hogy tegyenek az ország előtt. — Ők már harmadszor csalódnak Tisza Kálmánban, és önmagukat teljesen leleplezik az ország leghazafiatlanabb és legelőrelátóbb politikusaiknak. Ők akkor lesznek Tisza Kálmán legnagyobb ellenségei, mikor az elvhűség és államférfiúi képesség legnagyobb érdemeit fedezik föl benne. Milyen méltó szinben tünteti fel őket az ország előtt, hogy az egyszerű hivatkozást az ország függetlenségére, mint egy pusztá távoli eszményre úgy árulják be, mint a trón és az alkotmány ellen elkövetett legfeketébb bünt. Tisza Kálmán hivatkozni elvi elismerése az ország függetlenségére iránt, azt hiszszük, ez nem egyéb, mint hazug hivatkozás egy általánosnak kötelező erkölcsi fogalomra, csak úgy a mint a tolvajok is hivatkoznak a becsületre. Az ország függetlenségének elve! Hiszen Sennyey Pál is első parlamenti beszédét azzal a kijelentéssel kezdte, hogy a függetlenségi párt elveinek jogosultságát elismerte. Tanuljuk meg hát az egyesült ellenzék új prófétaítoit, hogy ez elvi elismerés felségserű büntény. Bach és Schmerlingnek kedvök telhetik bennök. Mezei Ernő.

Budapest, július 12.

A király, mint a B. C. írja, a vallás- és közoktatásügyi miniszterium kezébe adta az álló alapok és alapítványok ellenőrzésére tizenöttagu bizottságot nevezett ki s egyidejűleg e bizottság hatáskörét valamint működési módját is megállapította. Az illető elhatározás a hivatalos lap egyik legközelebbi számában fog megjelenni.

A görög-török viszály.

Régi tapasztalat, hogy a diplomáciaznak szerencsésen keze van. A kongresszusok és konferenciák művein nincs áldás. Nem tanulnak és nem felednek semmit, mondta Talleyrand a Bourbonokról. Nem tanulnak és elfelednek mindent, állíthatni ugyanolyan, ha nem nagyobb jogosultsággal a diplomatakról. Ez nem bók ugyan, de korántsem olyan gorbomáság, minőre Blücher porosz tábornagot ragadta el főlháborodása a bécsi kongresszus diplomatái ellenében, kiket egyik — huszárus nyereséggel és ugyanolyan helyesírással irt — levelében eképp jellemzett: „Eine boss-hafte rotte niederer Faullhiere.” Mi udvariasabb vagyunk. Készséggel elismerjük, hogy az európai diplomácia ez idő szerint épen nem „lahjár” természetűre való buzgalommal és fejtoréssel teljesíti hivatását. Soha annyi jegyzékváltás, javaslatkidolgozás, kabinetek közötti tárgyalás, diplomata-találkozás és konferencia nem történt, mint azon idő óta, midőn a keleti kérdés, a mult évtized első felében, akut állapotban került szőnyegre. De e nagy és időnként lázassá alakult tevékenység a kiütöztöz állal — a nyiltan bevalottal legalább — homlokegyenesen ellenkező eredményekre vezetett. Béke helyett háboru, megoldás helyett újabb bonyodalom, konzolidált viszonyok helyett a zavar tartóssága jutottak osztályrészul a keletnek és Európának. Az ércz, melynek megolvastatásához gróf Andrassy töle lehetőleg hozzájárult, még nincs formákba öntve. Nem, a diplomácia, nem tanult a mult eseményiből és elfeledte a történelem által nyújtott tanulságokat. Régi hibák újbol elkövetettek. Bállepések és tévedések, melyek egykoron vezetés eredményekre vezettek, ma ismétlődnek. Az egész görög-török viszály a nagyhatalmak magatartásával együtt voltaképen nem egyéb, mint — másolat. Új, de nem „javított kiadások” a huszas évek történelmének. Ma a berlini konferencia határozatait akarják Törökországra oktroálni a hatalmak; a k k o r az 1827. július 6-án kelt londoni szerződés értelmében alkalmaztak pressziót a portára Anglia, Franciaország és Oroszország. Még a „megfélemlítési rendszabályok” tekintetében sincs különbség. Hallottuk emlegetni az európai „exekuciót”, melyet minden félhivatalos tagadás daczára Oroszország örömet vállalna magára; hallottuk különömböző variációiban előadva a „hajóhad-demonstráció” eshető-ségét is. Nos, mindez megérté már Törökország ötven és néhány év előtt. Az európai „exekució” az angol, francia és orosz egyesült hajóhadak alakjában csoportolt le a félholdra. De a porta nem engedte magát megfélemlíteni, hanem folytatta a harcot a görögök ellen a hatalmak fegyverszünetes sürgető követelése daczára. Igaz ugyan, hogy e macacosság súlyos veszteségek kerültek Törökországnak. Hajóhada meg lett semmisítve a navarinoi kikötőben az egyesült flották által. De az európai exekucióból csakhamar orosz exekució vált. A porta elleni közös föllépésből Oroszország vont hasznót. Az 1829-diki drinápolyi béke által az orosz befolyás hódított tért a Balkán-félszigeten. A nyugati hatalmak s főleg Anglia politikájában a fordulat akkor hamar bekövetkezett. Kitént, hogy Metternich herceg élesebben látott, mint az angol és francia diplomácia. Ausztria nem esatlakozott a londoni szerződéshez. Előre látta, hogy Oroszország dupirozni fogja a nyugati hatalmakat. Mikor azt mondták neki, hogy Anglia és Franciaország nem akarnak egyebet elérni ama szerződés által, mint megkötni Oroszországot és megakadályozni a háborut. Metternich azt válaszolta: A nyugati hatalmak vannak megkötve s Oroszország háborut fog indítani a porta ellen. Prokesch-Osten írja ezt, a néhai osztrák internunzius, kinek ama kor diplomácia kulisszái mögé betekintése volt.

tént, mint azon idő óta, midőn a keleti kérdés, a mult évtized első felében, akut állapotban került szőnyegre. De e nagy és időnként lázassá alakult tevékenység a kiütöztöz állal — a nyiltan bevalottal legalább — homlokegyenesen ellenkező eredményekre vezetett. Béke helyett háboru, megoldás helyett újabb bonyodalom, konzolidált viszonyok helyett a zavar tartóssága jutottak osztályrészul a keletnek és Európának. Az ércz, melynek megolvastatásához gróf Andrassy töle lehetőleg hozzájárult, még nincs formákba öntve.

Nem, a diplomácia, nem tanult a mult eseményiből és elfeledte a történelem által nyújtott tanulságokat. Régi hibák újbol elkövetettek. Bállepések és tévedések, melyek egykoron vezetés eredményekre vezettek, ma ismétlődnek. Az egész görög-török viszály a nagyhatalmak magatartásával együtt voltaképen nem egyéb, mint — másolat. Új, de nem „javított kiadások” a huszas évek történelmének. Ma a berlini konferencia határozatait akarják Törökországra oktroálni a hatalmak; a k k o r az 1827. július 6-án kelt londoni szerződés értelmében alkalmaztak pressziót a portára Anglia, Franciaország és Oroszország. Még a „megfélemlítési rendszabályok” tekintetében sincs különbség. Hallottuk emlegetni az európai „exekuciót”, melyet minden félhivatalos tagadás daczára Oroszország örömet vállalna magára; hallottuk különömböző variációiban előadva a „hajóhad-demonstráció” eshető-ségét is. Nos, mindez megérté már Törökország ötven és néhány év előtt. Az európai „exekució” az angol, francia és orosz egyesült hajóhadak alakjában csoportolt le a félholdra. De a porta nem engedte magát megfélemlíteni, hanem folytatta a harcot a görögök ellen a hatalmak fegyverszünetes sürgető követelése daczára. Igaz ugyan, hogy e macacosság súlyos veszteségek kerültek Törökországnak. Hajóhada meg lett semmisítve a navarinoi kikötőben az egyesült flották által. De az európai exekucióból csakhamar orosz exekució vált. A porta elleni közös föllépésből Oroszország vont hasznót. Az 1829-diki drinápolyi béke által az orosz befolyás hódított tért a Balkán-félszigeten. A nyugati hatalmak s főleg Anglia politikájában a fordulat akkor hamar bekövetkezett. Kitént, hogy Metternich herceg élesebben látott, mint az angol és francia diplomácia. Ausztria nem esatlakozott a londoni szerződéshez. Előre látta, hogy Oroszország dupirozni fogja a nyugati hatalmakat. Mikor azt mondták neki, hogy Anglia és Franciaország nem akarnak egyebet elérni ama szerződés által, mint megkötni Oroszországot és megakadályozni a háborut. Metternich azt válaszolta: A nyugati hatalmak vannak megkötve s Oroszország háborut fog indítani a porta ellen. Prokesch-Osten írja ezt, a néhai osztrák internunzius, kinek ama kor diplomácia kulisszái mögé betekintése volt.

Am az akkori államférfiakat s mindenekelőtt Canningot legalább menti a hellen szabadságharc által európasszerté fölkeltett lelkesedés. A görögök szabadságért és függetlenségért küzdöttek és Canning, ki Anglia politikájának célját abban kereste, hogy általmat nyújtson az elnyomottaknak elnyomói ellenében, arra hivatkozhatott, hogy Angliát a humanitás érdekei és a görög ügy támogatására utaljak. Ma ily szempontok nem forognak fön. Az európai közvéleményre nézve nagyon közömbös, vajjon Görögország megkapja-e a neki szánt területet, avagy nem. Egyáltalán, nem látjuk azon kényszerítő okokat, melyek szükségessé tették volna, hogy Gladstone és társai Görögország championjai gyanánt jelenjenek meg Európa előtt s oly határozatokat provokáljanak, melyeknek kivételére csak fegyveres kézzel van lehetőség. De ki adja ide e „fegyveres kezét” Anglia? Minden karacsörtetés daczára, mely a brit sajtó szabadelvű lapjaiból jelenleg kihangzik, nem valószínű, hogy Gladstone erőszakhoz nyuljon Törökország ellenében. Az angol közvélemény perhorreskálja a portával való fegyveres összetűzést, akármilyen szálbarát legyen is a törökellenes meetingeket rendezett Gladstone. Franciaország? Ezen állam visszautasítja magától a megtiszteltetést, hogy mások számára kaparja ki a gesztenyét a parzsból. Többet aligha fog sikerülni kivánni Gladstonenak, mint hogy Franciaország egy-két hajóval megszorítja keleti hajóraját. Oroszország? Nem kétkelhetni a fölött, hogy a szentpétervári kabinet készsége vállalná el az „európai végrehajtó” szerepét, de nincs kiltása, hogy megkapja e mandátumot. Azt hiszszük, hogy Bécsben és Rómában sincs elegendő vállalkozási kedv az „exekucióra”. De ha volna is, a keleten érdekel hatalmaknak egymás iránti féltékenysége azon alapos remény nyel biztat, hogy nem fognak megbizni közüökölö valakit a konferencia határozatainak fegyveres erővel leendő végrehajtásával.

Más kérdés azonban, vajjon a görög-török konfliktus nem fog-e háboruvá fejlődni a porta és Görögország között? Ezen esetben alkalom és ürügy megjelenének adva a zavarosban halászni akaró hatalmaknak, hogy európai mandátum nélkül, önhatálmilag lépjenek föl. A porta előrelátható győzelme fölleveniténk a régi vádat „török kegyetlenségekről”. A koalíció mely most nem tud megalakulni, akkor valószínűleg létrejönne. Egy második Navarino nem tartoznék a lehetetlenségek közé. Görögországnak azonban állítólag nincs kedve saját szakállára kezdeni háborut a porta ellen. Ez nagyon érthető. A beteg ember még mindig eléggé féltelmes ellenfél. De hát akkor mi történik a konferencia határozataival? Független maradjon a kérdés? Ez megszegyenesítés a hatalmakra nézve, de egyttal folytonos veszély. Elhalasztani egy konfliktus megoldását, nem tesz annyit, mint megszüntetni az okokat, melyek fölidézik az összetűzést

AZ „EGYETÉRTÉS” TÁRCZÁJA.

A két művész.*

(Törödék.) Irta Sárosi Gyula. I. Egy király a boldogabb időkben Buzgalommal éle nemzetének. Vére folyt, ha kelle, védesátkon, Törvényi osztá, bölcsesét a hazának. És mivelhogy a király is ember: Őn szívének éle béke napján. Lelke dua volt égi színezetben Szőve jóból, szépből és igazból. Kéble mélyén mint az álmódott tűz A művészet ép szerelme lángolt. Nem fedtem föl ő nevé tünétek, Mert hol a nép a királyt imádja, Tett beszél a jó király nevével, S azt felvenni nem szabad hiába.

Két művész élt a derék királynál Drága pénzén hozva messze földről. Ők, szívének hű barátai voltak, És ha meddő lelke nem virágozott, *) Az „Arany trombita” s a „világtalan dalnok” döttöjének e fájdalom, csak törödékekben fennmaradt költői elbeszélése nyomtatva még sehol sem jelent meg. E törödéket Pompéry János örzé meg, vára a költő összegyűjtött műveinek kiadását. Ez elbeszélést 1848-ban még Budapesten írta meg Sárosi. Az, akkor teljes volt. A kézirat azonban a költőnek Debreczenbe költözésekor elveszett. Sárosi újra kezdte a művet, már be nem fejezhető. A törödéket, nehogy ez is az első dolgozat sorára jusson, Pompéry leírta. És Sárosi csakugyan a törödék eredeti kéziratát is elveszté. E törödéket P. most átadta Aigner könyvtárának, ki most kézzel írt Sárosi összes műveinek kiadását. E művek 4 kötetben fognak megjelenni; az első kötet még az ében készületetik. Szerk.

Kelbelébe keret ültetének A' művészet' gazdag édenéből. Természettről színezett az egyik, És alakká vált kezében a szin; Megsimítá másik a hideg kőt, És meleg kúp állt elő kezéből.

Tengeren töl elfeneklik a nap És az alkony fél halott ólóból Csillagok közt támad estkoránya. Ily leánya volt az óskirálynak, Haldokolva szülte őt királynak, Gyortyák étek a' midőn születék És ezeknél gyúlt meg a' szövetség Mellylyel őt az éjben eltemették. Eltemették az a szelid királynót, Lelke fényét a levert királynak: De helyette megmarad leánya Tündökölni bájban és érényben, Hogy ragyogván, a szabad hazában Rabbá tenne minden réteketintő, Megköztöve minden gondolatját; És ha ő néz, termékeny szemével Jégkebelben is kihajton a' szív. Házik arcán halhatatlan élet, Élet uszik solyomkint szemében. Eléksége messze tartja tőled A' kimúlás sárga gondolatját. A' midőn az isten őt teremő Fesztéktartó volt a déli tenger, Feszték volt az éj, keverve habbal, Bémártotta újját a' nagy isten És kimártott egy csigát, pirosat, Középre sorgonyg volt ragadva, S monda: légyen ajk fehér fogakkal És ez ajk most lángoló hajója A' kelbelnek, melyet üdvrakottan Felfelőlő gyöngyökön keresztül A' meleg szív sóhajtsi hajtának.

Ily leányunk élve bájkorában. Azt szeretni, mint egy szives álmát, Mely, ha gyakran elő látogatni Vágyainkban fészket ül magának, S azt imádní mint egy eszmeképet, Mit a lélek gond nélkül teremtet, Egy öröm volt mind a két művészek.

Nőt az éretz mindenik kelbelben. Mint ilos fák edesebb gyümölese Melyet adág, míg titokban érik. A levél közt senki nem vesz észre; Csak midőn a szép napon megérván Kipirul a lombok éjlelőből. Meglepetve lát a' bolyga kertész; De királyunk gondos őrszemének Nem sokára ritka lón a' fityol, Mely mögött s' szívek' titka rejlett, S elfogadni nem tud észével. Bölcselgye gondolá magában:

„A' királynak büszke koronája, Melyet a sors tett ez ősz hajakba, „Csak műköny, unató ragyogvány; „Mindenkigonygy rajta egy nehéz köny. „Melyet arra népem akkor ejtet, „A' midőn a' zsarnok ész' tanácsán „Onhatalmát búsan általadta. „S mit jelent a' rákötött aranylánc? „Mindenk szeme egy rabolt szabadság. „Szébb, dicsőbb e' földi koronánál „A' művészet égi koszorúja, „Melyet életben eltemetnek. Nem valé-e ily temetkezésen Lelkesedve tolvaj arszullat, Hogy lelopván a halált az égről Kiraboljad e' halotti pompát. És az élet' szőnyegére fessve Általaludjad méltó szemfödélül A' művészet istenasszonyának?”

Gondolá és szólt a két művészhöz: „Fel barátim, készen áll az oltár — „Mindenkinek tárgyat én adok fel. „S a' ki tárgyát jobban eltalálja „Megfelelvén minden műtökélynk „A' kis isten istentit teremtet, „S megdicsőül benne a' művészet „Boldoguljon gyermekem kezével!” II. Néma esend van a királyi lakban Szőnyök csend a néma müteremben, Lapunk más számához egy iv melléklet van csatolva.

Hol merengve képes asztalánál A király ül hosszú gondolatban. All előtte a dicső Rafael Két világgal istenült szívében: Kész nagy údvre, kész áldozásra, Kész az údvért csillagfátyolával A' mosolygó mennyet is levenni: S áldozából szép Miránda végett Kész az égő poklokot bejárni Hogy letesse minden ördögöztől. — A' mily szől ünnepegy arczcel: „J Rafael, és ezért barátom, „Mond: valé-e már derült kedélyben Művilági bátor álmaidal? Mindig élő anyagok halálán? Mond: midőn a' szép napot halottan Kiterítik a' tenger leányi S még proszik annak égi teste Mint szokott a' földi tetszalotté, Melyet életben eltemetnek. Nem valé-e ily temetkezésen Lelkesedve tolvaj arszullat, Hogy lelopván a halált az égről Kiraboljad e' halotti pompát. És az élet' szőnyegére fessve Általaludjad méltó szemfödélül A' művészet istenasszonyának?”

Am ha voltál és valónak érzed Hű szívednek azt az édes álmát, Mely tenédek szép Miránda képét Boldogító anyagul mutatja, Menj Rafael! ulti fog leányom Ekes arca' minden életével, Lángajakkal és derült szemekkel A' hogy ilik egy dicső művésznék Udvaljától szép menyasszonyához: És te — mert az ellentét hatalma Legdicsőbb a' szépség műhőnában — És te halra fessd az életarcát. Menj, mutasd meg a' lélek hatalmát, Mint terem az életről halálról; Menj, mutasd meg: hogy kell eltemetni Hűség ellen vétező esettel A' valóság túlvilági báját, Mely előtér élve fog ragyogni

Mint ruhája költő érzetednek Melyet a' szív élve hord magában.

A' király ez előtték beszéde S a' merészen elhatározott tárgy, Meglepé a' más reményű festész. Kelbelben megszorult a' lélek S az ónézet röpökde sasának Néma kétely uja teste szárnyát. Az öröme, melyet a remény nyujt Aggodalmak vetnek mindig árnyat: S állt az ifju, mint az elhagyott táj, Melyet ámbár a' hegy éjlelőtl Félő é csak éltető verőfény. Egy jészto bérez alatt virágzik. All sokáig lelkesült szemekkel, Mig az isten a' ki lángszőben A' színeknek ószhangját teremé, És az isten, a' ki lángszőben Unnepet tart gyakran önmagának, Biztatólóg intvén a' művésznék Ment azonnal, a' műválalathoz Temetőbe színeket szerzeni, Megraká ott képeket éljével. A' halottak' rézes eljölőtl. Hídeg újat kért a' vén halálnak Életelőt karjából eszetnek. Fesztékéhez egy kihalt patának Azt az elsápadt habot meríté, Mellybe a' hold a' midőn beteg volt, Néha napján tikürol tekintett, Jött — és úlvre lette már Mirándát A' levétel bájos helyzetében, És Miránda, mint egy ég' arája S a' teremtés legszebb pályabér Várta sorsát boldogság arczcel. — O ti, kik már érezétek egyszer Mit jelent a' szív nyelven: szeretni, Nyissátok fel a' sötét kelbelben Gyöngyházát az olesó szánalomnak S hagyjátok, hogy könnyetökbe mártás Bús háffal lángoló esestéj. Az, ki volna töle bár mi távol Volna messze multban eltemetve Onnan is csak élve lenne képes Megjelenni a' hű képzeletnek, Kis halottat ábrázolni még a

Az „Egyelőrtés” melléklete.

— 192-ik számához. —

A belga nemzeti ünnepek.

A kis mintasallam önállóságának és függetlenségének 50-dik évfordulati ünnepét üli. — Az ünnepek hosszú sorozatát a belga nemzeti ipar- és műipar-kiállítás megnyitása kezdi meg. Tehát a kultúrallamok e dédelgetett gyermekei iránt és művészetének nagyságában álli diadalát s örömeit nemzeti ünnepükben az első az, melyet iparunk rendezett.

Már a legutóbbi párisi nemzetközi kiállításon megmutatta Belgium, hogy ipara folyton izmosodik, halad és oly hatalmasra nőtt ki magát, mely biztos alapul szolgál függetlenségének. A mostani látást még határozottabban körvonaloznak mutatja be a kis állam nagyságát. A kiállítás épületek olyanok, hogy diszere vátnának bármely nemzetközi látlatnak s a kerethez méltó a kép maga, melyet a kiállítás Belgium iparáról fel-tüntet.

S a kiállítást követik a többi ünnepek. A jölet és boldogság érzete tör ki belőlük. — A kis állam megmutatja a világnak, hogy nagy nemzet s a világ elismerését, dicsőítést küldi a hatalmas országnak.

A sajtó képviselőit is meghívta az ünnepek rendező bizottsága. A sajtó elküldi képviselőit, hogy részt vegyen a belgák örömeiben.

A valódi ünneplések sora e hó közepén kezdődik.

19-án nagy katonai ünnep rendezetik, hadiszemlével.

A program további lényege a következő: Július 30-án nemzeti lövés-ünnepe, 31-én a Lipót szobrának leleplezése, 22-én kertészeti kiállítás, 22., 23., 24-én zenei-ünnepek, 23-tól 25-ig kertészek és botanikusok kongressusa. Mind ez Brüsszelben tartatik. Az ünnepekkel azonban Belgium többi nagy városaira is kiterjednek.

Namurban 25-én a Maass-on nemzetközi regatta rendezetik. Augusztus 1-jén nyílik meg Brüsszelben a szépművészetek palotája. Ugyaneznap nyitják meg a kizárólag belga művészek által rendezett történelmi kiállítását. Augusztus 2-től 7-ig az alkoholizmusra vonatkozó kérdések tárgyalása érdekében ugyancsak Brüsszelben kongresszus tartatik.

Namurban 8-án a de la plante-kertben nagyszabású vásár-ünnepe.

Brüsszelben aug. 8. és 9-én dalversenyek, különféle díjazásokkal aug. 12-től 16-ig belga irodalmi kongresszus.

Gent aug. 15-én a szépművészetek kiállítását megnyitja.

Brüsszel: Augusztus 15-étől 19-ig lövés-ünnepek, nemzeti ünnepek, kivágás, tüzi játékok, torna ünnepek, művészeti ünnepek, hangverseny és kivágás a grand place-on, népművelő, lövés-ünnepek, lovagjátékok.

Antwerpen: augusztus 21-től 23-ig a belga és más nemzetbeli lövés-ünnepek fogadtatása, az új lövészház felszentelése, nemzetközi lövés-ünnepek és nemzetközi zenei-ünnepek (bádoghangszerekkel és vadász-ünnep).

Brüsszel: augusztus 21. A középiskolák kongressusa.

Antwerpen: aug. 23. Az új hajótelep felszentelése, nemzetközi regatta a Scheldén, kivágás.

Brüsszel: aug. 23-tól 29-ig nemzetközi oktatási kongresszus.

Antwerpen: augusztus 24-én nagy velencei éjeli ünnep a Scheldén, tüzijáték.

Namur: auguszt. 29. Színházi zene-ünnepek.

Antwerpen: aug. 29. Lövés-ünnepek. Brüsszel: aug. 29. Orvosi kongressus; szeptember 3-tól 5-ig a belga népisoklak kongressusa. Namur: szept. 9. Nemzetközi zenei-ünnepek, szept. 12. Nagy velencei éjeli ünnep-ünnepek a Maas-on.

A nemzetközi ipar- és műipar-kiállítás egész október 15-ig nyitva marad. Szeptember hó folyamán tovább nemzetközi ipar- és közgazdasági kongresszus tartatik, mely még nincs fölvéve a programba.

A sajtó képviselőinek tiszteletére e hó 18-án nagyszabású bankett rendezetik Brüsszelben, melyen az európai hírlapok legnevezetesebbjei képviselve lesznek.

Az irói tiszteletdíjak.

Jókai Mór Petőfi „első aranyávé” fölötté érdekes kérdést vetett föl. Azt a pontot t. i. melyen a szellem az anyaggal érintkezik, vagyis hogy világosan szójunk, a hol a szellemi munkások tevékenysége anyagi jutalomban részesül: az irói tiszteletdíjak kérdését.

Hát bizony a költő, bármi szellemi lénynek tekintés is a regényíróvalól exaltált kisasszonyok, szintén csak his és vér. A harmat, a holdfény, megénekelni igen alkalmas tárgy ma is, mint volt mindig, de se megenni se meginni nem való s nem is volt soha. A szellem hajdani nagy hőrszámú épügy rászorultak valami egyébre is, mint a mai epigonok.

Tán nem lesz érdekelten, ha némi fült pilantást vetünk különböző korok és nemzetek irónak ebbeli viszonyaira, melyek valóban érdekes betekintést engednek ama rugós titkos gépezetbe, a melyek a szellem munkáinak tevékenységét mozgatták s melyek között ott találjuk, már vagy előszó vagy hátrólaltó alakban, az anyagot is.

Homeről az a hagyomány áll, hogy énekeinek előadását H-hlászban és a szigetekben nem csak vendégszereteten részesült, de gyakran gazdagon meg is ajándékoztatták. Sophokles azonban, ki vagyonszerető volt, trogrediait beérte egyszerű cserafakoszorval. Herodot történetének az olimpi játékok alkalmával elmondott egyes részleteit 10,000 talentumot (mintegy 15,000 tallér) kapott az athéneiektől. Charles a görögöknek a persák fölötti diadalát zengő énekeit, mely igen terjedelmes volt, de melyből csak néhány töredék jutott el korunkra, egy-egy aranyéremtől kapott sokunk. Archimedes egyetlen epigrammjáért 1000 medimma gabonát kapott (egy medimma = 55 liter).

Octavia, Marcellus anyja, tíz nagy sesterciat (1000 frt) adott Virgilnek az Aeneis ama 32 versének mindegyikéért, melyek fiáról szólnak. — A dusszagad Attiens 250,000 drachmát ajándékozott Palaeon rhetornak azért az élvezetért, melyet neki a szónok három beszéde szerzett. — Septimius Severus császár Oppianuskat egy-egy staterát (18 frank 50 ct) fizetett a „Vadászról” és „Halászláról” szóló költeményeinek minden verséért, melyek száma Suidas szerint 20,000-re ment.

Terentius „Eunuchját” kétszer adták egy nap Rómában, a mi a költemény 8000 kis sesterciat hozott. Pomponius Andronicus Eminus Annales-ének bírálatáért 10,000 sesterciat kapott.

Firduzinak, a persák legnagyobb epikusának Mahmud, Ghazna szultánya egy-egy aranyat ígért a „Shahname” minden verséért. A költő harminez évig dolgozott a kelet e nagyszerű eposzán s csak 71 éves korában fejezte be 60,000 kettős vers-

Mi történt Fiumében.

Sajtó levelezők. — Fiume jul. 9. A fumei „Finanz Direction” tegnapelőtt hét magas finanze állomásra hirdetett pályázatot a melyben kijelenti, hogy a helyben divó nyelveken kívül (olasz, horvát) még a németet is kell tudniok a pályázóknak. Persze a magyarról szó sincsen. Ez mindenesetre nagyon épületes, kivált most a horvátországi hevez után. Míg t. i. Magyarországon horvát nyelvi tanfolyamokat állítanak fel a magyar hivatalnokok számára, addig a horvátok a magyar nyelvet nem engedik tanítani, náluk, de sőt még a horvát hivatalnokok Magyarországon, Fiumében, követelik a horvát nyelvet, a magyart pedig ignorálják! No kedves honfitársaim, az ilyen dolgok már csak egy magáról megelégedezett nemzetnél lehetségesek.

De térjünk csak vissza a fumei finanze-direktora. Meg akarom magyarázni a dolgot, mert különben talán még el sem hiszik. Ez a derek finanze-direktori ugyanis dependenciáival együtt mind horvát hivatalnokokból áll. A magyar nyelvet egyikük sem érti, vagy nem akarja érteni, s így az ügykezelés, minthogy horvátul már meg sem lehet, német nyelven megy. Hanem azért találnak módot arra, hogy a pályázóktól a horvát nyelvet követeljék, a magyart pedig egész megvetéssel ignorálják. Azt mondják t. i. hogy a vidéken a horvát nyelv is divik. Ez ugyan igaz, de a vidéken minden ember ért és beszél, tehát így a horvát nyelv tulajdonképpen felesleges, ha csak számba nem akarjuk venni azt a néhány kra-jnak, kik némelykor hozzák tévednek, de a kik kedvét bizony kár lenne a magyar államhivatalnokokat arra kötelezni, hogy primitív nyelveket tanulják meg.

A dolog tehát úgy áll, hogy ezek az érdekes horvát hivatalnokok úgy beszéltek itt magukat Fiumében, — Magyarország gyöngyében — hogy a magyar állami nyelv helyett az ő csudálatos ideomjukat akarják érvényre juttatni, s azon felül még a németet is reánk kényszeríteni, mely-lyel pedig ugyan semmi közük sincs. — Hanem azért csak a fizetett zágabakat meg is folyton azt kiabálják, hogy mi őket magyarizálni akarjuk.

Bizony már messzire jutottunk!

Fővárosi ügyek.

A pénzügyi és gazdasági bizottság Kada Mihály alpolgármester elökléte alatt ma d. e. 9 órakor ülést tartott, melyen a következő ügyek tárgyalattak: A Gröschellé 6-budai ház 153 négyzöld ki terjedésében megvételre tett ajánlat alapján 1200 frt öközöron eladati javaslatok az ajánlattevők, árverésen kívül. Az ó-budai testvér hegydűlőben 150/3, 707 négyzöld ki terjedésű telek 130 frta becsültetven, az illető folyamodonak ily érni eladását a bizottság javaslata hozza. — Ó-Buda kültelek aranyhegy dűlőben III/51 terv. sz. alatt a fővárosi szántóföld megvételére tett ajánlat alapján a bizottság, — ezen területnek becsera mérnökhivatali és előjárású előterjesztés értelme szerint 100 frtban állapítatvan meg — javaslata oda terjed, hogy az folyamodonak a megállapított ár ér eladandó. — A mulkóri üléshen L é d e r e r Sándornak szénzállítás tárgyában tett indítványára vonatkozólag, melyet egy kisebb bizottság tárgyalt — azt hozza javaslata, hogy a főváros ezental csak is gyári szén felhasználjon, a mi által az eddigi tetemes költségek megtakarítható lennének, miután a darabos szén sokkal drágább, és így a fővárosi épületekben elhelyezett kályhák, a gyári szén fűtéshez való átalakítása javaslatatik, a mi aránytalanul csekély költségbe kerül. — A gyári szén felhasználásához és a szállítás kellő ellenőrzése végett az intézeti gondnok és a fővárosi felügyelő ki fognak taníttatni, végül javaslatatik, hogy a vízvezeték gépházai részére szükséges szén szállításra vállalkozott céggyénnel költések szerződés az összes szénzállításra nézve. A fővárosi árvaszek 1878-ban a gyampöntárban kezelt pénz és pénztérlek kezelési rendszere és gyümölcsösztés körüli eljárásra nézve terjedelmes javaslatot, mint egy szabályzat dolgozott ki, a mely az 1870 évben augusztus 6-án a közgyűlésnek bemutatattak, a közgyűlés meghagyásából számvetőleg felülvizsgálatot, az pénzügyi és gazdasági bizottság adott ki tárgyalás és véleményezés végett azon árvaszeki javaslatot együtt, hogy az árvaszati pénzekből a kir. zálogháznak is adassék kölcsön; — ez úgy a pénzügyi albizottsághoz utasított beható tárgyalás végett.

ben. — De a szultán a 60,000 arany helyett csak ugyanannyi ezüstpénzt, mintegy 10,000 tallért fizetett neki, mire a költő egy maró satyrala borszula meg magát s elmenekült. Epen tetemesére érkezett Tusba tizenkét teve, mely az időközben kibékült szultán ajándékait hozta, 60,000 arannyal együtt, a melyen azután a költő nővére nagyszerű vízvezeték épített. *)

Stow angol történetíró Anglia megirandó történetéhez 45 éven át gyűjtötte az anyagot, 12 éven át dolgozott London és Westminster monografiáján s atyjától örökölt egész nagy vagyonát elemészté s munkáiban. Ennek fejében aztán I. Jakab király megengedte neki, hogy egy éven át almanachát gyjtthesse. Ehhez járult, hogy még a gyűjtés is sóványan utótt ki.

Camoenas, a „Luiciada” halhatatlan költője, kinek emlékeit Portugáliában most oly fényesen ünneplik a legnagyobb nyomorban vészett el, s betegyán csak hű mór szójára ápolta, az utóleben koldiván ura számára.

Dryden összes leveleit és meséit mintegy 10,000 versért 268 font sterlingt kapott. — Sterne hiába kínálta fűnek-fának „Tristram Shandy” regényét 50 fontért; míg végre Dodsley Robert megkönyörtült rajta, kiadta s mind ő, mind a költő dusszagd lett utána.

Swift „Gulliver utazásaiért” 300 font sterlingt kapott, egyéb műveitért azonban nem kapott semmit. De Swift gazdag ember volt s 20,000 fontot hagyott egy tőblyára fölépítésére.

A híres Bayle Sámuel, ki többek közt ügyesen írta át Chanser ó angol költő műveit újabb nyelvre, nevétségeen csekély díjban részesült s munkájáért. Pokrózba burkolódva írta, mivel nem volt annyi pénze sem, hogy nadrágot vehetett volna.

Spencer, az ünnepeit költő, egész életét a nyomorral küzdött, és Savage Richard, kinek „Vándor” című költeménye később tömördek kiadást ért, 10 guinea tiszteletdíjjal vett kénytelen belegedni a költeményéért, melyen még esztendőig dolgozott.

Johnson már jobban díjazták. Szótáráért 1375 fontot kapott; Fielding „Tom Jonesért” 200, „Amalie”-ért pláne 1000 fontot.

Goldsmith csak Johnson különös ajánlatára tudott szerezni egy kiadót, a ki „Wakfieldi lékésért” még később millió és millió példányban terjedt el, egyszer mindenkorra 50 fontot adott; de a mely összeggel Goldsmith még is meg volt elégedve, mivel oly szerény volt, hogy midőn ké-

sőbb ugyanez a kiadó pár guineát kínált „Az elhagyott falu” című költeményéért, a költő nem fogadta el, azt mondván, hogy egy guinea még is sok volna egy verszakért.

Szerencsésebb volt Hume az ő történelmi irataival, melyek 10,000 font évi jàradékot hoztak neki. Mikor idáig jutott, a világ semmi halma nem bírhatta rá, hogy írjon s midőn kiadója a legényesebb ajánlatokból bizatta, hogy legalább Anglia történetét fejezze be, a klasszikus mondásal felett: „Ehhez már én nagyon öreg, nagyon vastag, nagyon rest és nagyon gazdag vagyok.”

Szomorúbb sorsa volt azonban az angol irodalom egy legrehabilitáltabb műveinek, „Az elveszett paradicsomnak.” Milton öt font sterlingért adta el a remekmű kiadását s ugyanannyit kapott a második és harmadik kiadásért. A költő halála után az özevgy férje műveinek minden tulajdonjogát 8 font sterlingért adta el. — A kiadó e művek jövedelméből Templebar mellett nagyszerű kastélyt épített és fényes fogatot tartott.

Foe Dandiel sokáig fàradozott hiába, hogy „Robinson Crusoe”-jára kiadót kapna. Végre akadt egyre; de ez is csak úgy vállalkozott a mű könyvnyomtatására, ha a szerző az első kiadást ingyen engedte át. Ez sőt náltal beleegyezett s nem is bánta meg, mivel névének oly sikere volt, hogy már néhány nap múlva új kiadásra volt szükség, s „Robinson” 10,000 font sterling jövedelméért szerzőjének.

Gibbon óriási munkáért: „History of the decline and fall of the Roman empire” csak 600 font sterlingt kapott, míg kiadója roppant gazdag lett belőle. Ellenben Robertson „V. Károly történetét” 4000 font sterling tiszteletdíjban részesült. Fox hátrahagyott műve: „A Stuart-házbeli utolsó két király” szintén 4000 font sterlingt kelt el. Hawkesworth Cook utazásának szerkesztéséért és kiadásáért 4800 font sterlingt kapott.

Radehif Anna, ismert írónő, minden regényéért 1000, More Hauneh művei 12 kötetéért 40 ezer font sterlingt nyert.

Lord Byron összes tiszteletdíjai, melyeket kiadói fizettek neki, mintegy 20,000 font sterlingre rúgnak. — Scott Walter kétszerannyit szerzett regényeivel. — Sir John Vase csupán „Uj betűző módszerért” 2200 font sterling tiszteletdíjat s 30 guinea évjàradékot kapott.

Térjünk át most a francziákra. Cornelle „Cinna” előszaváért 1000 pistol ajándékot kapott Monterotól. Mindazáltal oly szegény maradt, hogy élte utolsó éveiben maga volt kénytelen megfoltozni eszmáját, ha ki akart menni.

Chapelin „Pucelle” 12 énekének első kiadását 2000 frankon adta el, s a következő kiadásokat is ugyanannyiért; Boileau „Lutrin”-jét 600 lívréért (egy lívre 3 frank), Racine „Andromaché”-jét 200,

— A közigazgatási bizottság ma d. e. 10 órakor tartotta július havi rendes ülését Ráth Károly főpolgármester elnökléte alatt. A polgármesteri jelentés keretében a bizottság Gerlóczy alpolgármester javaslatába óhaját fejezi ki a főváros területén egy állami közútház építéséről. Is egyezsersmind azon megfigyelésnek ad kifejezést, hogy a törvényhatóságok nem tesznek eleget a törvény rendelkezések, mely mindenütt betegépolási alap létesítését rendeli el, minek folytán a fővárosi közútházaknál számos restantia, illetőleg számos költség hárul a fővárosra. A főköpiányi jelentésében a fővárosi rendőrség újjászervezését kérelmezi, melyhez a bizottság a közbiztonság javítása érdekében hozzájárul. Különösen hangsúlyozza a rendőrség létszámának a főv. nagybővítéséhez mért szaporítását. — Az adófelügyelő képeslothalban statisztikai jelentésével javaslatot kíván felterjeszteni, hogy az általános jövedelmi pótdó kiutésére nézve a folyó évi adó vétségét alapul, s a számos reklamációk elkerülésé végett a házbér beállítás bizalmi férfiakból választott bizottság által felülvizsgáltassanak. A bizottság mindkét javaslatot magávé teszi. — A tanfelügyelő jelentésében hivatozik ezen nehézségre, hogy a közigazgatási és iskolai évf. nem esvén össze félévi jelentéséit megnehezítve aránytalanokká teszi, egyezsersmind e körülmény leha-tetenné teszi a tankötelek gyermekek nyilvántartását. Az ügyész jelentés a fővárosi fogházak állapotát ismerteti, részletes jelentést tesz Martinek elszakításáról. H. r. m. s. indítványozza, hogy vétségék fel a jelentésbe, egy kor igényeinek megfelelő állami fogház építésének szükségé is. Mintán elnök felmenté, hogy az új büntetőtörvény életbe lépése ezt ugys elkerülhetetlenné teszi az indítvány elfogadatik. A kir. építészeti hivatal, a postaigazgatóság, az árvaszeki elnök s a fővárosi jelentés a statisztikai adatokon kívül semmi fontosabb adatot nem tartalmaznak. Gombár Tivadár a postaigazgatási jelentésben konstátálni kívánja, hogy az Albrecht-tűsi kibérlet új postaigazgatási ügyület e célra egészen alkalmatlan. — A bizottság a tény felderítésére kibebebeli a bizottság ságot fog kiküldetni a sz. ügy felett jövő havi ülésében határoz. A tiszti fő-ügyész jelentése fontos javaslatot tartalmaz, nevezetesen, több előfordult eset folytán az 1877. évi 20. t. c. módosítását óhajtaná oly módon, hogy azon gyenge elemjű nagykoruk, kik vagyonsok helyes kezelését vezetni nem képesek és se fel-le nemelő ágbeli rokonokkal nem bírnak, saját kívánatuk nélkül is gondnokságot vonhatók legyenek. A javaslat egyhangulag elfogadatik, miután az árvaszeki elnök hozzájárulását jelentette ki. — A jegyző által beértesztett börtönvizsgáló-bizottság jelentése szomorú adatokat közöl a fővárosi tolonczélet viszonyairól, botrányos módon ide szállított fémlezelehen ronda alakok, a legnagyobb piszokban, rondaságban hevernek napokát rózant padjakon, táplálékul valami félismerhetlen pépszerű anyagot kapnak, kenyérük, vizes, dohos és sótalan, ivóvizük pedig az eszközölt vegyszé elemzés szerint ürteki anyagokkal van megfertőztetve s a legborzasztóbb ragályoknak lehetne okozójává. Ezen állapotokat senki sem vizsgálja fölül. Ennél fogva a bizottság felterjesztendő jelentésében különösen fogja hangsúlyozni a helygimnáziumban ezen ürteletlen állapotok megváltoztatását, valamint jogánál fogva utasítja a főköpiányiságot, hogy helyiség tisztán tartására s az ételék élvezetőségének felülvizsgálására kiküldött közege által szigoruan felügyeljen s e telepet a legközelebbi vizetkelti kútból dunavízrel látassa el. Az erdőtörvény végrehajtása tárgyában teendő intézkedések a holnapra ülésre halasztatván, még röviden a félévi jelentésbe is már beolagolt mult havi jelentések tárgyalattak, melyek semmi fontosabb mozzanatot nem említenek fel: Ezzel az ülés d. u. 2 órakor véget ért. Holnap délelőtt az ülés folytatják.

— A közigazgatási bizottság ma d. e. 10 órakor tartotta július havi rendes ülését Ráth Károly főpolgármester elnökléte alatt. A polgármesteri jelentés keretében a bizottság Gerlóczy alpolgármester javaslatába óhaját fejezi ki a főváros területén egy állami közútház építéséről. Is egyezsersmind azon megfigyelésnek ad kifejezést, hogy a törvényhatóságok nem tesznek eleget a törvény rendelkezések, mely mindenütt betegépolási alap létesítését rendeli el, minek folytán a fővárosi közútházaknál számos restantia, illetőleg számos költség hárul a fővárosra. A főköpiányi jelentésében a fővárosi rendőrség újjászervezését kérelmezi, melyhez a bizottság a közbiztonság javítása érdekében hozzájárul. Különösen hangsúlyozza a rendőrség létszámának a főv. nagybővítéséhez mért szaporítását. — Az adófelügyelő képeslothalban statisztikai jelentésével javaslatot kíván felterjeszteni, hogy az általános jövedelmi pótdó kiutésére nézve a folyó évi adó vétségét alapul, s a számos reklamációk elkerülésé végett a házbér beállítás bizalmi férfiakból választott bizottság által felülvizsgáltassanak. A bizottság mindkét javaslatot magávé teszi. — A tanfelügyelő jelentésében hivatozik ezen nehézségre, hogy a közigazgatási és iskolai évf. nem esvén össze félévi jelentéséit megnehezítve aránytalanokká teszi, egyezsersmind e körülmény leha-tetenné teszi a tankötelek gyermekek nyilvántartását. Az ügyész jelentés a fővárosi fogházak állapotát ismerteti, részletes jelentést tesz Martinek elszakításáról. H. r. m. s. indítványozza, hogy vétségék fel a jelentésbe, egy kor igényeinek megfelelő állami fogház építésének szükségé is. Mintán elnök felmenté, hogy az új büntetőtörvény életbe lépése ezt ugys elkerülhetetlenné teszi az indítvány elfogadatik. A kir. építészeti hivatal, a postaigazgatóság, az árvaszeki elnök s a fővárosi jelentés a statisztikai adatokon kívül semmi fontosabb adatot nem tartalmaznak. Gombár Tivadár a postaigazgatási jelentésben konstátálni kívánja, hogy az Albrecht-tűsi kibérlet új postaigazgatási ügyület e célra egészen alkalmatlan. — A bizottság a tény felderítésére kibebebeli a bizottság ságot fog kiküldetni a sz. ügy felett jövő havi ülésében határoz. A tiszti fő-ügyész jelentése fontos javaslatot tartalmaz, nevezetesen, több előfordult eset folytán az 1877. évi 20. t. c. módosítását óhajtaná oly módon, hogy azon gyenge elemjű nagykoruk, kik vagyonsok helyes kezelését vezetni nem képesek és se fel-le nemelő ágbeli rokonokkal nem bírnak, saját kívánatuk nélkül is gondnokságot vonhatók legyenek. A javaslat egyhangulag elfogadatik, miután az árvaszeki elnök hozzájárulását jelentette ki. — A jegyző által beértesztett börtönvizsgáló-bizottság jelentése szomorú adatokat közöl a fővárosi tolonczélet viszonyairól, botrányos módon ide szállított fémlezelehen ronda alakok, a legnagyobb piszokban, rondaságban hevernek napokát rózant padjakon, táplálékul valami félismerhetlen pépszerű anyagot kapnak, kenyérük, vizes, dohos és sótalan, ivóvizük pedig az eszközölt vegyszé elemzés szerint ürteki anyagokkal van megfertőztetve s a legborzasztóbb ragályoknak lehetne okozójává. Ezen állapotokat senki sem vizsgálja fölül. Ennél fogva a bizottság felterjesztendő jelentésében különösen fogja hangsúlyozni a helygimnáziumban ezen ürteletlen állapotok megváltoztatását, valamint jogánál fogva utasítja a főköpiányiságot, hogy helyiség tisztán tartására s az ételék élvezetőségének felülvizsgálására kiküldött közege által szigoruan felügyeljen s e telepet a legközelebbi vizetkelti kútból dunavízrel látassa el. Az erdőtörvény végrehajtása tárgyában teendő intézkedések a holnapra ülésre halasztatván, még röviden a félévi jelentésbe is már beolagolt mult havi jelentések tárgyalattak, melyek semmi fontosabb mozzanatot nem említenek fel: Ezzel az ülés d. u. 2 órakor véget ért. Holnap délelőtt az ülés folytatják.

— A közigazgatási bizottság ma d. e. 10 órakor tartotta július havi rendes ülését Ráth Károly főpolgármester elnökléte alatt. A polgármesteri jelentés keretében a bizottság Gerlóczy alpolgármester javaslatába óhaját fejezi ki a főváros területén egy állami közútház építéséről. Is egyezsersmind azon megfigyelésnek ad kifejezést, hogy a törvényhatóságok nem tesznek eleget a törvény rendelkezések, mely mindenütt betegépolási alap létesítését rendeli el, minek folytán a fővárosi közútházaknál számos restantia, illetőleg számos költség hárul a fővárosra. A főköpiányi jelentésében a fővárosi rendőrség újjászervezését kérelmezi, melyhez a bizottság a közbiztonság javítása érdekében hozzájárul. Különösen hangsúlyozza a rendőrség létszámának a főv. nagybővítéséhez mért szaporítását. — Az adófelügyelő képeslothalban statisztikai jelentésével javaslatot kíván felterjeszteni, hogy az általános jövedelmi pótdó kiutésére nézve a folyó évi adó vétségét alapul, s a számos reklamációk elkerülésé végett a házbér beállítás bizalmi férfiakból választott bizottság által felülvizsgáltassanak. A bizottság mindkét javaslatot magávé teszi. — A tanfelügyelő jelentésében hivatozik ezen nehézségre, hogy a közigazgatási és iskolai évf. nem esvén össze félévi jelentéséit megnehezítve aránytalanokká teszi, egyezsersmind e körülmény leha-tetenné teszi a tankötelek gyermekek nyilvántartását. Az ügyész jelentés a fővárosi fogházak állapotát ismerteti, részletes jelentést tesz Martinek elszakításáról. H. r. m. s. indítványozza, hogy vétségék fel a jelentésbe, egy kor igényeinek megfelelő állami fogház építésének szükségé is. Mintán elnök felmenté, hogy az új büntetőtörvény életbe lépése ezt ugys elkerülhetetlenné teszi az indítvány elfogadatik. A kir. építészeti hivatal, a postaigazgatóság, az árvaszeki elnök s a fővárosi jelentés a statisztikai adatokon kívül semmi fontosabb adatot nem tartalmaznak. Gombár Tivadár a postaigazgatási jelentésben konstátálni kívánja, hogy az Albrecht-tűsi kibérlet új postaigazgatási ügyület e célra egészen alkalmatlan. — A bizottság a tény felderítésére kibebebeli a bizottság ságot fog kiküldetni a sz. ügy felett jövő havi ülésében határoz. A tiszti fő-ügyész jelentése fontos javaslatot tartalmaz, nevezetesen, több előfordult eset folytán az 1877. évi 20. t. c. módosítását óhajtaná oly módon, hogy azon gyenge elemjű nagykoruk, kik vagyonsok helyes kezelését vezetni nem képesek és se fel-le nemelő ágbeli rokonokkal nem bírnak, saját kívánatuk nélkül is gondnokságot vonhatók legyenek. A javaslat egyhangulag elfogadatik, miután az árvaszeki elnök hozzájárulását jelentette ki. — A jegyző által beértesztett börtönvizsgáló-bizottság jelentése szomorú adatokat közöl a fővárosi tolonczélet viszonyairól, botrányos módon ide szállított fémlezelehen ronda alakok, a legnagyobb piszokban, rondaságban hevernek napokát rózant padjakon, táplálékul valami félismerhetlen pépszerű anyagot kapnak, kenyérük, vizes, dohos és sótalan, ivóvizük pedig az eszközölt vegyszé elemzés szerint ürteki anyagokkal van megfertőztetve s a legborzasztóbb ragályoknak lehetne okozójává. Ezen állapotokat senki sem vizsgálja fölül. Ennél fogva a bizottság felterjesztendő jelentésében különösen fogja hangsúlyozni a helygimnáziumban ezen ürteletlen állapotok megváltoztatását, valamint jogánál fogva utasítja a főköpiányiságot, hogy helyiség tisztán tartására s az ételék élvezetőségének felülvizsgálására kiküldött közege által szigoruan felügyeljen s e telepet a legközelebbi vizetkelti kútból dunavízrel látassa el. Az erdőtörvény végrehajtása tárgyában teendő intézkedések a holnapra ülésre halasztatván, még röviden a félévi jelentésbe is már beolagolt mult havi jelentések tárgyalattak, melyek semmi fontosabb mozzanatot nem említenek fel: Ezzel az ülés d. u. 2 órakor véget ért. Holnap délelőtt az ülés folytatják.

— A közigazgatási bizottság ma d. e. 10 órakor tartotta július havi rendes ülését Ráth Károly főpolgármester elnökléte alatt. A polgármesteri jelentés keretében a bizottság Gerlóczy alpolgármester javaslatába óhaját fejezi ki a főváros területén egy állami közútház építéséről. Is egyezsersmind azon megfigyelésnek ad kifejezést, hogy a törvényhatóságok nem tesznek eleget a törvény rendelkezések, mely mindenütt betegépolási alap létesítését rendeli el, minek folytán a fővárosi közútházaknál számos restantia, illetőleg számos költség hárul a fővárosra. A főköpiányi jelentésében a fővárosi rendőrség újjászervezését kérelmezi, melyhez a bizottság a közbiztonság javítása érdekében hozzájárul. Különösen hangsúlyozza a rendőrség létszámának a főv. nagybővítéséhez mért szaporítását. — Az adófelügyelő képeslothalban statisztikai jelentésével javaslatot kíván felterjeszteni, hogy az általános jövedelmi pótdó kiutésére nézve a folyó évi adó vétségét alapul, s a számos reklamációk elkerülésé végett a házbér beállítás bizalmi férfiakból választott bizottság által felülvizsgáltassanak. A bizottság mindkét javaslatot magávé teszi. — A tanfelügyelő jelentésében hivatozik ezen nehézségre, hogy a közigazgatási és iskolai évf. nem esvén össze félévi jelentéséit megnehezítve aránytalanokká teszi, egyezsersmind e körülmény leha-tetenné teszi a tankötelek gyermekek nyilvántartását. Az ügyész jelentés a fővárosi fogházak állapotát ismerteti, részletes jelentést tesz Martinek elszakításáról. H. r. m. s. indítványozza, hogy vétségék fel a jelentésbe, egy kor igényeinek megfelelő állami fogház építésének szükségé is. Mintán elnök felmenté, hogy az új büntetőtörvény életbe lépése ezt ugys elkerülhetetlenné teszi az indítvány elfogadatik. A kir. építészeti hivatal, a postaigazgatóság, az árvaszeki elnök s a fővárosi jelentés a statisztikai adatokon kívül semmi fontosabb adatot nem tartalmaznak. Gombár Tivadár a postaigazgatási jelentésben konstátálni kívánja, hogy az Albrecht-tűsi kibérlet új postaigazgatási ügyület e célra egészen alkalmatlan. — A bizottság a tény felderítésére kibebebeli a bizottság ságot fog kiküldetni a sz. ügy felett jövő havi ülésében határoz. A tiszti fő-ügyész jelentése fontos javaslatot tartalmaz, nevezetesen, több előfordult eset folytán az 1877. évi 20. t. c. módosítását óhajtaná oly módon, hogy azon gyenge elemjű nagykoruk, kik vagyonsok helyes kezelését vezetni nem képesek és se fel-le nemelő ágbeli rokonokkal nem bírnak, saját kívánatuk nélkül is gondnokságot vonhatók legyenek. A javaslat egyhangulag elfogadatik, miután az árvaszeki elnök hozzájárulását jelentette ki. — A jegyző által beértesztett börtönvizsgáló-bizottság jelentése szomorú adatokat közöl a fővárosi tolonczélet viszonyairól, botrányos módon ide szállított fémlezelehen ronda alakok, a legnagyobb piszokban, rondaságban hevernek napokát rózant padjakon, táplálékul valami félismerhetlen pépszerű anyagot kapnak, kenyérük, vizes, dohos és sótalan, ivóvizük pedig az eszközölt vegyszé elemzés szerint ürteki anyagokkal van megfertőztetve s a legborzasztóbb ragályoknak lehetne okozójává. Ezen állapotokat senki sem vizsgálja fölül. Ennél fogva a bizottság felterjesztendő jelentésében különösen fogja hangsúlyozni a helygimnáziumban ezen ürteletlen állapotok megváltoztatását, valamint jogánál fogva utasítja a főköpiányiságot, hogy helyiség tisztán tartására s az ételék élvezetőségének felülvizsgálására kiküldött közege által szigoruan felügyeljen s e telepet a legközelebbi vizetkelti kútból dunavízrel látassa el. Az erdőtörvény végrehajtása tárgyában teendő intézkedések a holnapra ülésre halasztatván, még röviden a félévi jelentésbe is már beolagolt mult havi jelentések tárgyalattak, melyek semmi fontosabb mozzanatot nem említenek fel: Ezzel az ülés d. u. 2 órakor véget ért. Holnap délelőtt az ülés folytatják.

— A közigazgatási bizottság ma d. e. 10 órakor tartotta július havi rendes ülését Ráth Károly főpolgármester elnökléte alatt. A polgármesteri jelentés keretében a bizottság Gerlóczy alpolgármester javaslatába óhaját feje

Népszínház. PALMAI ILKA assz. mint vendég. A becsület szegénye.

Table listing cast members and their roles for the play 'A becsület szegénye'. Includes names like Horváth V. and roles like Sánta, Fűrés, etc.

Vasút közlekedési utmutató.

Large table providing detailed railway schedules, including departure and arrival times for various routes and stations.

Hajó-közlekedési utmutató.

Table listing ship schedules, including destinations like Bécs, Pozsony, and departure times.

Meteorológiai jegyzetek.

A meteorológiai magy. kir. központi intézet előjártal távirati jelentése 1880. évi július 12-éről, reggel 7 óráig.

Table with meteorological data, including temperature, wind direction, and other weather-related statistics.

Vizálás és időjárás.

Table showing water levels and weather forecasts for various locations, including Budapest and surrounding areas.

Magyarországi termények állása. A földművelés, ipar- és kereskedelmény m. k. miniszterium általános adatai. A 1880. június 15-től július 6-ig beérkezett jelentések szerint.

III. AZ ALFÖLD ÉSZAKI RÉSZEL.

Pest-Pilis-Solt-Kiskunmegye. Solti közép járás: buza, árpa igen jó, termését a mindenfélő mutatózók roszdá teszik kétértelművé...

IV. AZ ALFÖLD DÉLI RÉSZEL.

Bács-Bodrogmegye. Szántóvári járás: az őszi vetések után jó, a tavasziakból kitűnő termés várható...

Jász-Nagy-Kun-Szolnokmegye. Tiszai közép járás: buza, árpa roszdás, jó közép, árpa és zab jó...

Hevesmegye. Alsó-tárnai járás: rezepe feltérmett, buza megdült és roszdás, a rozs feltérmett...

Biharharmad megye. Derecskei járás: az őszi vetések szépek, itt-ott roszda mutatkozik a búzán...

Csongrádmegye. Tiszáninneni és tiszántúli járás: buza itt-ott roszdás és megdült, a rozs feltérmett...

Békésmegye. Szeghalmi járás: a buza igen szép, azonban roszdás és megdült, a rezepe feltérmett...

Szolnokmegye. Nyírbátori járás: a buza és rozs termését a roszda komolyan fenyegeti...

Szabolcsmegye. Nyírbátori járás: a buza és rozs termését a roszda komolyan fenyegeti...

Szabolcsmegye. Nyírbátori járás: a buza és rozs termését a roszda komolyan fenyegeti...

árpa, zab és tengeri jó terméssel bíztak; a dohány állása biztató: a burgonya közepes termése mutat, lőhere és réti széna jóval kevesebb mint múlt évben...

Torontálmegye. Zichfalvi járás: őszi buza jó termést ígér, csakohy sok helyen roszdás; árpa és tengeri igen jó; réti széna és takarmányféle részben kint rohadt...

Aradmegye. Radnói járás: laposabb helyeken az őszi buza megdült és roszdás, az árpa és zab jól áll; a tengeri feljött, azonban a burgonya és a kerti vetemények rohadnak...

Aradmegye. Radnói járás: laposabb helyeken az őszi buza megdült és roszdás, az árpa és zab jól áll; a tengeri feljött, azonban a burgonya és a kerti vetemények rohadnak...

Aradmegye. Radnói járás: laposabb helyeken az őszi buza megdült és roszdás, az árpa és zab jól áll; a tengeri feljött, azonban a burgonya és a kerti vetemények rohadnak...

Aradmegye. Radnói járás: laposabb helyeken az őszi buza megdült és roszdás, az árpa és zab jól áll; a tengeri feljött, azonban a burgonya és a kerti vetemények rohadnak...

Aradmegye. Radnói járás: laposabb helyeken az őszi buza megdült és roszdás, az árpa és zab jól áll; a tengeri feljött, azonban a burgonya és a kerti vetemények rohadnak...

Aradmegye. Radnói járás: laposabb helyeken az őszi buza megdült és roszdás, az árpa és zab jól áll; a tengeri feljött, azonban a burgonya és a kerti vetemények rohadnak...

Aradmegye. Radnói járás: laposabb helyeken az őszi buza megdült és roszdás, az árpa és zab jól áll; a tengeri feljött, azonban a burgonya és a kerti vetemények rohadnak...

Aradmegye. Radnói járás: laposabb helyeken az őszi buza megdült és roszdás, az árpa és zab jól áll; a tengeri feljött, azonban a burgonya és a kerti vetemények rohadnak...

Aradmegye. Radnói járás: laposabb helyeken az őszi buza megdült és roszdás, az árpa és zab jól áll; a tengeri feljött, azonban a burgonya és a kerti vetemények rohadnak...

Aradmegye. Radnói járás: laposabb helyeken az őszi buza megdült és roszdás, az árpa és zab jól áll; a tengeri feljött, azonban a burgonya és a kerti vetemények rohadnak...

Aradmegye. Radnói járás: laposabb helyeken az őszi buza megdült és roszdás, az árpa és zab jól áll; a tengeri feljött, azonban a burgonya és a kerti vetemények rohadnak...

Aradmegye. Radnói járás: laposabb helyeken az őszi buza megdült és roszdás, az árpa és zab jól áll; a tengeri feljött, azonban a burgonya és a kerti vetemények rohadnak...

Aradmegye. Radnói járás: laposabb helyeken az őszi buza megdült és roszdás, az árpa és zab jól áll; a tengeri feljött, azonban a burgonya és a kerti vetemények rohadnak...

mest fog adni. A kapás növények a nagyfőrtőség és száraz idő következtében fonyadni kezdenek. Takarmány bőven termelt, a legelő is jó, szőlő azonban kevés mutatkozik, de egyéb gyümölcs helyenkint elegendő lesz.

Móór (Fehér m.). júli. 11. (Az Egyetértés tudósítása) A buza sok helyen megdült levén, még nem érett, nagyrésze jó minőségű és mennyiségű termést ígér. A rozs legnagyobb részben learatott, az itt-ott kiesélnél kezdte a szedést...

Tolmács (Nógrád m.). júli. 11. (Az Egyetértés tudósítása) Június 29-én a gyakori esőzést szép derült idő váltotta fel, azonban oly nagy főtőttség, hogy a hó d. u. 2 órakor 28° R-ig emelkedett a szél a széllel felváltva, folytonosan tart. A száraz, meleg idő az aratási munkálatokat nagy elősegítette...

A mezőgazdasági termények állása. A földművelés, ipar- és kereskedelmény m. k. miniszterium általános adatai. A 1880. június 15-től július 6-ig beérkezett jelentések szerint.

III. AZ ALFÖLD ÉSZAKI RÉSZEL. Pest-Pilis-Solt-Kiskunmegye. Solti közép járás: buza, árpa igen jó, termését a mindenfélő mutatózók roszdá teszik kétértelművé...

IV. AZ ALFÖLD DÉLI RÉSZEL. Bács-Bodrogmegye. Szántóvári járás: az őszi vetések után jó, a tavasziakból kitűnő termés várható...

Jász-Nagy-Kun-Szolnokmegye. Tiszai közép járás: buza, árpa roszdás, jó közép, árpa és zab jó...

Hevesmegye. Alsó-tárnai járás: rezepe feltérmett, buza megdült és roszdás, a rozs feltérmett...

Biharharmad megye. Derecskei járás: az őszi vetések szépek, itt-ott roszda mutatkozik a búzán...

Csongrádmegye. Tiszáninneni és tiszántúli járás: buza itt-ott roszdás és megdült, a rozs feltérmett...

Békésmegye. Szeghalmi járás: a buza igen szép, azonban roszdás és megdült, a rezepe feltérmett...

Szolnokmegye. Nyírbátori járás: a buza és rozs termését a roszda komolyan fenyegeti...

Szabolcsmegye. Nyírbátori járás: a buza és rozs termését a roszda komolyan fenyegeti...

Szabolcsmegye. Nyírbátori járás: a buza és rozs termését a roszda komolyan fenyegeti...

Szabolcsmegye. Nyírbátori járás: a buza és rozs termését a roszda komolyan fenyegeti...

Szabolcsmegye. Nyírbátori járás: a buza és rozs termését a roszda komolyan fenyegeti...